ЛОГОПЕД КЕҢЕСІ

Баланы сөйлем құруға үйретеміз

Мектеп жасына дейінгі балалардың ата-аналарына • Ойнаймыз, сөйлесеміз

Мақсаты: баланың ойын түсінікті сөйлеммен жеткізуіне көмектесу. Баланың айта алатын сөздері мен сөйлемдерінен бастап, жаңа сөздерді біртіндеп қосыңыз.

01 Әрекетті сөзбен атаймыз

Ойыншықты немесе суретті бірге қараңыз. «Бұл не? Не істеп жатыр?» деп сұраңыз. Жауаптарды біріктіруге көмектесіңіз: «Мысық ұйықтап жатыр». Бала бір сөзбен жауап берсе, толық сөйлемнің үлгісін сабырмен айтыңыз.

02 Біртіндеп жаңа сөз қосамыз

Таныс сөйлемді кеңейтіңіз: «Доп домалады» → «Қызыл доп домалады» → «Қызыл доп еденде домалады». Бала түсінетін бір ғана жаңа белгіні қосыңыз. Бірден ұзақ сөйлем айтуды талап етпеңіз.

03 Сұрақ пен суретті тірек етеміз

Кім? Не? Не істеді? Нені? Қайда? деген сұрақтарды пайдаланыңыз. Мысалы: «Қыз үйдің суретін салды»; «Доп үстелдің астында жатыр». Әр сөйлемге барлық сұрақты қою қажет емес. Жағдаятқа сай сұрақты таңдаңыз.

04 Дұрыс сөйлемнің үлгісін береміз

Бала: «Анам кітап оқиды жатыр», — десе: «Иә, анаң кітап оқып жатыр. Қызықты кітап екен!» деп жауап беріңіз. Әр қатесін түзету үшін әңгімесін бөлмеңіз. Келесі суретті бірге сипаттауды ұсыныңыз.

Күнделікті өмірдегі бес минут
Таңғы аста: «Не жеп отырсың?» Серуенде: «Құс не істеп жатыр?» Ойында: «Мәшине қайда бара жатыр?» Жауабын тыңдап, әңгімені жалғастырыңыз.

ЛОГОПЕД КЕҢЕСІ

Сөзбен ойнаймыз — сөйлем құраймыз

Бір ойынды таңдаңыз • Бала қызығып отырса, 5–7 минут ойнаңыз

01 «Кім не істеп жатыр?»

Түсінікті әрекеттер бейнеленген 3–4 сурет алыңыз. Кезекпен сөйлем құраңыз: «Бала секіріп жатыр», «Ит жүгіріп барады». Кейін рөлдеріңізді ауыстырыңыз: бала сұрақ қояды, ересек жауап береді.

02 «Бір сөз қос»

Ересек: «Мәшине жүріп келеді», — деп бастайды. Бала белгісін қосады: «Қызыл мәшине жүріп келеді». «Қайда?» деп сұраңыз: «Қызыл мәшине жолда жүріп келеді». Қиналса, екі жауап нұсқасын ұсыныңыз.

03 «Шатасқан сөйлем»

«Сорпа қызды ішті» деп айтыңыз. Балаға дұрыстауды ұсыныңыз: «Қыз сорпа ішті». Әрекетті ойыншықпен немесе суретпен көрсетіңіз. Тапсырма қиын болса, алдымен дұрыс сөйлемді өзіңіз айтып беріңіз.

04 «Үш суретпен әңгімеле»

Бала тұқым екті, оны суарды, гүл өсті деген оқиғалар бейнеленген суреттерді алыңыз. Әр суретке бір сөйлем құрауға көмектесіңіз. Оларды «алдымен», «содан кейін» сөздерімен байланыстырыңыз. Әңгіме түсінікті болсын.

Логопед кеңесі. Асықпай сөйлеп, жауап беруге уақыт қалдырыңыз. Қиын болса, суретті алдымен бірге сипаттаңыз. Екітілді отбасында әр тілде бөлек ойнап, сол тілге тән табиғи сөйлемдерді қолданыңыз.

Жетістігін байқаңыз: бала сөздерді өзі байланыстырды, жаңа белгі қосты немесе оқиға туралы айтты. Сөйлемді түсіну мен құраудағы қиындықтар сақталса, логопедпен талқылаңыз.